

Мишел Жори

Жълтият прах на времето

– Всичко е наред – отговори Жак на въпроса на Джон Дикинджър.
– Е, доколкото въобще може да бъде наред. Но аз съм объркан.

Дикинджър избухна в смях.

– Живеем във време на всеобщо объркване.

– Странно нещо е времето.

– Животът също.

– И хората...

– Слоновете, боговете, лебедите и мъдреците!

– Да, повтарям ти – безкрайно съм объркан.

– Или поне ще бъдеш.

Дикинджър плесна със свободната си ръка (с другата навярно държеше слушалката) по маса, стена или друга някаква гладка повърхност недалеч от телефона. Разнесе се странен звук – едновременно далечен и мощен, сигнал или зов, или господ знае какво.

Какъв е звукът от пляскане с една-единствена ръка? – пита дзен коанът¹. Може би звук от плесница. Или звукът на преминаващото време... Сладникава мелодия посърцваше край Дикинджър: *слушайте Аллаха, Шива, Кришна. Слушайте Брахма, слушайте Буда...* Но гласът на англичанина бе силен и ясен и винаги заглушаваше околните шумове и звука на отминаващото време. Глас на проповедник или пророк.

– Надявам се, че следващата седмица ще успеем да се видим – продължи той. Песента на Кафи се изгуби в далечината. *Слушайте боговете...* – Сега сме вторник... вторник, двайсет и трети. Да, следващата седмица или в началото на другата. Между втори и пети юли, става ли? Мисля, че ти дължа някакво обяснение.

– Тъкмо смятах да те попитам...

– Разбира се, но когато се видим. Има неща, които не могат да се кажат в писмо, а още по-малко по телефона.

– В такъв случай вече доста каза.

Жак отстъпи до надуваемия фотьойл и се отпусна в него, като притискаше слушалките към ушите си. Частичната глухота определено му пречеше при телефонни разговори и от дълго време подсилваше чувството му, че живее в неразбираема вселена.

1. *Коан* или *куан* – мандарин (куан-хуа) или езикът на мандарините; най-разпространеният съвременен китайски диалект. – Б.пр.; Абсолютно погрешно обяснение – коан е кратък разказ за учител по дзен, въпрос, поставен от дзен-учителя (както е в случая) или диалог между учител и монаси-ученици; коанът се обикновено се основава върху логически парадокс (срив) и чието послание е постигаемо чрез интуитивно разбиране (според дзен-учението – постигане на сатори). – Бел. NomaD

– Всъщност, Джон, ти в отпуска ли си, или по работа?

– Ами, по малко и от двете – призна Дикинджър. – Да речем, че доброволно работя извънредно. И това ще ти обясня... Нали знаеш, че няколко месеца бях командирован в Бомбайския университет?

– Знам. Писа ми за това.

– Да, нямах нищо против да видя отново морето. Делхи е почти в подножието на Хималаите, а аз много обичам зимата в Бомбай. За жалост университетът е твърде близо до Сашивалая.

– Твърде близо до какво? – попита Жак. Знаеше думата и чудесно я бе разбрал. Често му доставяше удоволствие да се прави на по-наивен, отколкото бе, като същевременно презираше тази своя мекушавост и сервилност.

– Сашивалая – нищо загадъчно няма. Селището на правителството. Обаче тези добри хорица имат проблеми. Изхитриха се да ме притиснат и ще трябва да им помогна. Предполагам, това не те учудва? Знаеш колко е сериозно положението в Индия и Бангладеш. Понастоящем повече откогато и да е било. Така че аз... В Европа мога да видя доста интересни неща за хорала в Бомбай и за Министерството на земеделието в Делхи. Затова сега ти се обаждам от Роаси. Трябва да тръгвам веднага. Но в края на следващата седмица... да речем двайсет и трети или най-късно двайсет и четвърти...

– Двайсет и трети или двайсет и четвърти?

– Чакай, не... Пак се обърках с този календар. Ама че гадно нещо! Момент, да пресметна: четвърти или пети най-късно, ако нищо не се случи. Ще можем да се срещнем... Ако нищо не се случи!

Жак Мариан и Джон Дикинджър се бяха запознали в Женева по време на една конференция за азотната недостатъчност и липсата на протеини в храната на развиващите се страни. Тогава Жак работеше в лабораториите Лоран-Дюверноа, които бяха разработили два продукта, предназначени да не допускат липсата на нужните аминокиселини или да лекуват от нея: трилифон и Д-аминогел. Лабораториите разполагаха и с научноизследователски екип, работещ в тази област. Поради това фирмата бе поканена заедно с още десетина други. Но шефът и висшите служители не искаха да си развалят спокойствието заради тази среща, която почти не представляваше търговски интерес (още повече че дружеството Лоран-Дюверноа щеше да бъде погълнато от Клинтън и това вече ставаше известно сред управляващите кръгове). „Бабини деветини – бе отсякъл господин Дюверноа с нетърпящ възражение тон. – Но

трябва да бъдем там, въпрос на престиж...“ Престоят в Женева в началото на тази почти безснежна пролет въобще не привличаше шефовете. Избраха Жак, защото се оправяше малко по-добре от другите служители с английския, немския и италианския и било от безразличие или разсеяност приемаше безропотно всички тегоби.

И тъй той замина. Включваше се в разговорите, вмъкваше понякога две-три думи, но без да успее да привлече вниманието на загладения свят върху своя Д-аминогел. Всъщност с едно изключение – млада индийска лекарка, която се казваше Дурга Юджен, му поиска сандък с образци. Придружаваше я трийсетинагодишен мъж – оказа се точно на трийсет и четири – висок, слаб, с джинсов костюм от юта, с дълги къдрави светли коси, брада на суами и сини очи с поглед, на който не можеш да издържиш. Той явно й служеше за екскурзовод и преводач. Представи се на великолепен френски:

– Джон Дикинджър, научен съветник към индийското правителство по въпросите на общественото здравеопазване и земеделието. Осигурете ни колкото е възможно повече образци и не се безпокойте за изпращането им. Аз лично ще мина през Париж да ги взема. По всяка вероятност ще имаме специален самолет.

По-късно Жак научи, че Джон Дикинджър е син на дребен чиновник от Калкута и медицинска сестра – французкойка от Шандернагор. Родил се в Индия, но след като баща му починал и майка му се завърнала в Европа, завършил част от образованието си във Франция, а после продължил в Англия и Съединените щати. Впрочем бе станал доктор на науките в голям американски университет. Запленен от родната си страна обаче, веднага след получаването на дипломите си се завърнал там, за да служи на правителството в Ню Делхи. Било малко преди войната в Бангладеш. Дикинджър дори изиграл известна роля при установяване на отношенията между двете страни. След експлозията на първата индийска атомна бомба временно скъсал с Ню Делхи. Останал една година – само година – настрана от изследванията и делата на индийската държава. После... После започваше загадката.

На всеизвестната конференция през март 1977 Дурга Юджен говори дълго за проблемите на изхранването и здравеопазването в Южна Азия. С почти марксистическа терминология тя нападна отживелите структури и мъглявите философии, които спираха всякакъв прогрес и скриваха като зад димна завеса смущаващи неравенства. Без никаква ораторска предпазливост заклеими ядрената политика на своето правителство. Накрая я аплодираха ако не за друго, то поне заради мургавата й,

трагична красота.

Дикинджър също бе почти толкова рязък, но изглеждаше много по-несигурен в себе си и постоянно разкъсван между противоречивите си пристрастия. Чувстваше се виновен, че изпитва възхищение и от традиционната Индия на Упанишадите и Бхагавадгита. Той винаги завършваше с някой хаплив израз всяко повече или по-малко обективно изложение. Изложенията ги забравяха, но не и изразите. Например: „Има хора, които осъждат мъдростта в името на протеините. Но те са неспособни да направят разлика между един мъдрец и купчина протеини!“

По-късно, оглеждайки разсеяно пълните хора около тях, бе казал на Жак с уморен тон: „Всъщност човек може би не е нищо друго освен купчина протеини. А на Запад – една твърде обемиста купчина!“

Нощта след срещата с Дикинджър и Дурга Юджен Жак сънува кошмари. Чуваше гинещи гласове, които го зовяха: „Протеини, имайте милост, протеини!“ Втурваше се из пустинята с пълни с Д-аминогел ръце, но откриваше само вдървени трупове.

На другия ден посети новите си приятели. Във фоайето на хотела видя голям сандък, готов за изпращане, на който бе изписан предизвикателният и незабравим адрес на Дурга: Д-р Юджен, холерна болница. Парси... Почувства се съвсем нищожен. Какво, по дяволите, правя тук? Вечният въпрос без отговор.

Младата жена поде оживен разговор, но Жак не разбра и половината от това, което му говореше с дрезгавия си напевен акцент. Друга вечер те най-изненадващо нахлуха в дома му – Джон с костюм от юта, влачейки малко кученце на име Атар, а Дурга – със строг сив тайор, гримирана съвсем по ориенталски, но с изопнати черти и дълбоки сенки под очите – сякаш предварително бе сложила траур за народа си.

Този път Дикинджър подхвана спора, като неговата обичайна властност преминаваше последователно в прикритост, страст, безапелационност, разочарование. Твърдеше, че е на трийсет и три години (идеалната възраст за обществен живот), но изглеждаше много по-млад. Знаеше, че му остава малко време; поне така заявяваше, за да осъществи грандиозния проект, който според него заемал изцяло съзнанието му: да спаси Индия от глада, без да унищожи нейната духовност. Поне три пъти на седмица се напиваше с уиски, коняк, водка и арак², за да забрави неуспехите си и да се отдаде на нови мечти.

Жак отдавна се интересуваше от Индия и индуизма. Мислеше – без

2. Алкохолно питие от ферментирал ориз или сок от захарна тръстика. – Б.пр.

да е напълно убеден, – че източната философия, дзен, йога и всички подобни неща могат все още да помогнат против старческото оглупяване на Запада, чиито симптоми непрекъснато се задълбочаваха. Знаеше имената на някои известни суами: Рамакришна, Кришнамурти, Бхагаван Дас, Шри Ауробиндо, Вивекананда и двама-трима по-маловажни феодали. Всъщност той ги бъркаше един с друг и твърде слабо познаваше ученията им. Не посещаваше спиритуалистките и ориенталистки среди, където според него на една умна и здравомислеща глава се падаха две дузини смахнати типове, кандидати за ямата със змии и агенти на *Милениъм пилигрим сосайъти*. Но някои учени бяха разработили успешно идеите и опита на Изтока и бяха съумели да извлекат най-доброто от тях. Поне така твърдяха. Джон Дикинджър, изглежда, бе един от тях.

Подир известно време Дикинджър забеляза, че Жак трудно следи разговора на английски – разговор на твърде високо ниво – и премина на френски. Сега пък Дурга не разбираше нищо. Младата жена самоотвержено се опита да се включи, сетне помръкна и големите ѝ черни очи се наляха със сълзи. Накрая положи глава на ръцете си и заспа на облегалката на креслото.

– Трябва да я извиним – каза Джон. – В родината си това момиче работи по петнайсет часа на ден. Доста се изтощи от пътуването, а пък и твърде на сериозно приема този конгрес. По цели нощи пише нещо. Освен това трябва да призная, че се държа наистина гадно с нея. Любя я, когато би трябвало да спи... пък и не само тогава.

По-късно пренесоха Дурга на леглото на Жак, без тя дори да помръдне. Поразсъблякоха я, а те будуваха до сутринта, като продължиха разговора (по-точно монолога на Джон Дикинджър) на тих глас и пиха чай, кафе и уиски. Атар скимтеше в банята. Жак слушаше разсеяно Дикинджър и се бореше със съня. Няколко стандартни, но добре изказани мисли все пак останаха в паметта му.

– Днес повече от всякога нашите съвременници живеят в тревоги и лишения. Колкото повече тъпчат търбусите си с месо, алкохол и разни наркотици, толкова по-незадоволени се чувстват сред жалките си съкровища. Западният човек без никакъв преход изпада от умора в отегчение, от детинство в старост, от апатия в истерия. Свободното му време е мъртво време. Той работи и живее само заради вещите. Постоянно е измъчван от желание за нови вещи – най-празната и най-разкъсващата страст. И тази страст превръща живота му в сив ад. Разбира се, има психотропи, транквилизатори, невролептици и всякакви други средства, които превръщат сивия ад в пухкаво райско преддверие – рая на изродена

копринена буба. Увита в пашкула си буба, която преде жалката си нищожна нишка, готова да се скъса и при най-малкото сътресение – ето какъв е модерният човек, този прометеев герой!

Тази теза не бе особено оригинална през 1977 година. Милиони хора споделяха убеждението, че науката, техниката и промишлеността не са донесли щастие на Запада, нито някъде другаде. И много от тях мислеха, че научната, технологическа и индустриална цивилизация бе претърпяла неуспех или най-малкото полунуспех. Съзнанието за този неуспех – или полунуспех – поддържаше дремещия бунт у част от младежта. Жак бе чел стотици статии и десетки книги, които угоднически, яростно или отчаяно разглеждаха тази тема. Но как да се излезе от това положение? Самият Дикинджър, Жак бързо го разбра, все още се чувстваше твърде добре в салоните и лабораториите – двата противоположни, но обвързани полюса на цивилизованото общество, и не би могъл да бъде истински ученик на великите индийски йоги. Той бе по-близо до Янус, отколкото до Шри Ауробиндо, и не успяваше напълно да слее двете страни на своята идеология и личност. Мечтаеше, между другото, подобно на Генон да обедини християнството и индуизма (разбира се, знаеше, че накрая Генон бе избрал исляма), като им прибави щипка социализъм и резенче сексуална свобода. Страстно защитаваше традиционните идеи и начин на живот на Изтока, а смисълът и целта на неговата задача бе да ги промени колкото се може по-бързо. Откъде ли не бе притиснат. Всички сме притиснати до стената.

В продължение на цяла седмица и Жак си задаваше въпроса, дали не е прометеев герой. На пръв поглед – не. Но смътно чувстваше, че и той е на мушката. Може би както всички хора и той бе предал нещо или някого. Във всеки случай със сигурност беше мръсник и нещастник. Както всички хора. И усещаше близостта си с нищожната буба – човека от последната четвърт на века.

Жак чу в слушалката притеснена въздишка.

– Мислиш ли, че те подслушват?

– Е, казват, че БОВО редовно подслушва със своя шпионски компютър от десет до дванайсет хиляди души. Но предполагам, не съм чак толкова важен, та да фигурирам в списъка им.

– Кой знае? Сигурно им е известно, че си във връзка с мен... Както и да е... Ами, самолетът ми излита след... след десет минути, мисля. За сега те оставям. Жак?

– Джон?

За момент настъпи мълчание. За миг, за секунда, пет секунди, десет... Продължи дълго.

– Значи ще се върна в Париж към трети-четвърти юли – отново се обади Дикинджър с притеснен глас, като че ли едновременно пресмяташе. – Ще ти се обадя по същото време като днес. Не, всъщност... мисля, че ме следят. Но това не е важно... Нещо става... О! Предполагам, че няма да ми повярваш. Жак! Жак, чуваш ли ме?

– Разбира се, че те чувам, Джон. Какво...

Жак не довърши въпроса си. Дишането на Джон, което се долавяше, съвсем ясно в слушалката, стана насечено и свирещо.

– Джон, не си ли добре?

– Жак, у теб ли е още жълтият прах, който ти дадох? Епруветката с корковата тапа. Ти...

– Естествено, у мен е.

Жак се опита да се намести по-удобно в стола, но не успя. Край на удобствата, Жак Мариан.

– Въпреки изкушението не съм я докосвал.

– Добре, много добре – каза Джон. – Колко е часът, Жак?

– Часът ли?

Жак се разсмя нервно. Целият потрепера.

– Какво толкова смешно има? – попита Джон.

– Пазиш ли куфара си от свинска кожа?

– Да. Защо?

– В Индия свинята не е ли свещено животно?

– Аз знам само едно свещено животно.

– Кравата ли?

– Не. Човекът.

– Да, разбира се. А бомбата?

– Бомбата ли?

– Да. Вие разполагате с водородна бомба и установки.

– Бомбата!

– Джон?

– Жак, часът е точно двайсет и два и трийсет.

– Да. Според моя часовник – и трийсет и две. Може би избързва.

Има ли някакво значение?

– Господи, надявам се, че не ни подслушват!

Когато му даде малката епруетка по време на една от срещите им

(почти преди година), Джон Дикинджър му каза: „Мисля, че ти дължа няколко образци от март 1977. Ето... Малко губиш в теглото.“ „Какво е това?“ „Произведено е в нашите секретни лаборатории... хм, кодовото им название е Шива: това задоволява ли те?“ „Какво е...“ „Жълтият прах на времето! Да се използва все пак предпазливо. Все още не е съвсем добре разработен. Кодово название «Даяна». (Може би се пишеше *Dhyana* или нещо подобно.) При малка доза ефектът не е гарантиран. Но до дванайсет зрънца действа като лек халюциноген с минимално изместване във времето. Безопасно е. По-добре е от транквилизатор. Никаква нервност не може да му се опре... дори ако е предизвикана от реални притеснения. Това е йога на хапчета. По-точно на прах. Може би скоро ще направим и хапчета. Но чуй какво ще ти кажа сега и пред никого не го повтаряй: може би един ден това ще бъде оръжие... оръжие, пред което водородната бомба ще е като мокър фишек. И същевременно е лекарство и оръдие на труда... накратко – сила в чист вид. Откритие, което ще превърне Индия в най-могъщата страна на света!“

Естествено, Дикинджър бе пиян. Сам си признаваше, че алкохолът бе последното ефикасно средство срещу личните му страхове. Вече изобщо не изтрезняваше. А жълтият прах? Беше го опитал. Нямахме нищо общо с мокър фишек. Поне така твърдеше. Можеше да замени почти всичко, включително щастието, любовта, надеждата – но не и ракията и екзотичните ѝ производни.

– Ти ще бъдеш един от нашите експериментатори – каза той на Жак. – Все още малко хора от Запада са опитвали „Даяна“. Моят случай е по-особен. Любопитен съм какъв ефект ще има върху теб. Ще те помоля да си записваш обстоятелствата, при които го вземаш, броя на зрънцата... Наистина те са съвсем малки, но могат да се преброят. И, разбира се, естеството и продължителността на действието му. Всъщност всичко, което смяташ, че е необходимо. Ще ни направиш голяма услуга. От друга страна, познавам те достатъчно добре. Излишно е да ти напомням да пазиш пълна тайна.

Пълна тайна! Смешно.

Жак бе прибрал с усмивка епруветката в джоба си. Не вярваше и на половината от това, което Дикинджър му бе казал. И на четвъртината дори. Ако действително жълтият прах бе откритието на века, щеше ли учен на такъв отговорен пост да има възможност да раздава образци на приятелите си? А ако Джон Дикинджър не бе учен на отговорен пост в тайните лаборатории на Брахма, Шива или който и да е там бог, какъв беше тогава? Луд, провокатор, гений или двоен агент? А жълтият прах?

Може би зрънца пясък, събрани от плажа на Кадаклипура?

По-късно Жак прибра епруветката в дъното на аптекката си и се постара да не мисли за нея.

Но не забрави напълно скъпата „Даяна“ (или Dhyana). Всеки път, когато страхът или отчаянието го завладяваха, а това ставаше все често, откакто навърши четирийсет години, той си казваше: „До дванайсет зрънца е безопасно. А повече?“ Ако жълтият прах може да убива, заслужава си да опита. Да умреш, поглъщайки хапче йога – каква съдба! И йога на прах не беше толкова зле. Кой глупак казва, че е все едно как ще пукнеш? Дванайсет зрънца или двайсет, или трийсет, или цялата епруветка? Една вечер, когато самотата бе особено тежка, той изпразни епруветката на покритата с керамични плочки маса в гарсонирата си. На белите плочки не различаваше добре зрънцата, затова ги събра на една черна. Започна да ги брои. Първия път преброи сто и едно. Реши, че се е обърнал – би трябвало да са дозирани по сто. Преброи ги отново. Сто и две. Дозирани, глупости! Раздразнен, взе двете малки златисти хронули³, които бяха в повече, и ги сложи на езика си. След кратко колебание ги глътна. До дванайсет зрънца – никаква опасност. Добре, това го знаем. Започна отново да брои. *Сто*. Да, сега са точно. Тия мръсници са си вършили през пръсти работата. Естествено, на такива хора не може да им се има доверие. Мокър фишек, ха-ха! Секретни лаборатории Шива клати ми се Шива клати ми се Шива... Най-могъщата страна на света банда наркомани хлапетата им мрат като мухи правят водородна бомба а все още вярват в неща... Две зрънца достатъчни ли са за опит? Не, две зрънца не са достатъчни. Въобще този прах е пълна нула. Прах в очите, ето какво е това, ха-ха! Пълна нула. Шива клати ми... Когато връщаше Даяна в епруветката – Даяна клати ми се, ха-ха! – изтърва десетина зрънца на мокета. Не си направи труда да ги потърси. Нямахше никакъв смисъл. Пълна нула, че и по-малко.

Обиколи четири-пет пъти стаята. Четири-пет пъти... или десет пъти, или двайсет. Аз съм мръсник и нещастник. Среден жител на Запада. Пропаднал на четирийсет години. Жалка буба като другите. Господи, когато бях на десет години!

Стана на десет години. Забрави, че ще бъде, че беше, че е бил мръсник и нещастник. Пресече пустия площад, без да каже дума на приятелите си. Те го настигнаха пред романската църква. Велосипедите бяха облепени на една стена. По фронтоната се виеше стар бръшлян, подобен

3. От хронос (гр.) – време, и гранулум (лат.) – зрънце. – Б.пр.

на разпнат октопод. Високо в небето печеше августовското слънце. Гирлянди от сенки се поклащаха над пламтящите алеи на свещеническия дом.

Жак яхна последен велосипеда си, но веднага застана начело на групата и излезе няколко метра напред. Погледваше надясно и наляво с отговорен вид. Беше зонален галактически агент, натоварен със задачата да попречи на Бжорните, Урките и Рзюките да проникнат в този звезден куп, подчинен на Земната федерация, и да провери дали в неговия сектор се отнасят добре към братята нечовеци. Можеха да му имат доверие. Докато карауеше в системата Алшернар, извънземните нямаше да преминат.

От време на време се заслушваше внимателно. Ако чуеше някое същество да вие от удари, да се оплаква от глад или жажда, той... е, тогава той щеше да вдигне тревога в генералния щаб на Вега. После щеше да чака инструкции. А ако инструкциите не пристигнат, агенте? Не, не, инструкциите винаги пристигат. Без това животът щеше да е невъзможен. Невъзможен... Разбира се, имаше случаи като този на котарака Грегориус, които бяха особено трудни. Животното се навърташе край боклукчийската яма. Страшните Бжорни можеха да го нападнат преди намесата на галактичните зони. При това положение ще трябва да се изпрати хипервълново съобщение. Важност – нула едно. Вега може би щеше да намери изход.

Красив е този зонален агент пред нас! Нещастник, несретник – червей.

Жак си записа в едно тефтерче: *Ефект, „Даяна“ (или Dhuana), две зрънца, продължителност на халюцинативното състояние (леко) – един час и петнайсет минути. Изключително ярки спомени от детството. Едва имах време да си помисля, че спя във фотьоила и сънувам. Само че не сънувах. Аз бях там.*

За две зрънца? На другия ден Жак откри бележката. Реши, че е бил напълно пьян, когато е писал това. Откъсна страницата и я изгори в пепелника. Нищо не каза на Джон Дикинджър за опита. Било е самовнушение и толкова. Продължаваше да не вярва в тайните лаборатории Шива, Брахма или бог знае какво. Нито на ефекта „Даяна“ (освен ако не беше Dhuana).

На въпроса на Джон бе отговорил:

– Въпреки изкушението не съм я докоснал. Каза го инстинктивно. Би се затруднил, ако трябваше да обясни защо излъга.

– Жак?

– Джон?

– Сега е двацет и два часът, трийсет минути и няколко секунди...

– Да.

– Ще се случи нещо много сериозно.

– Да?

– Мисля, че сега вече мога да говоря...

– Защо?

– Защото минава двацет и два часът и трийсет.

– Слушам те.

– *Трябваше да вземеш жълтия прах.*

– Жълтия прах ли? Цялата епруветка?

– Да, най-добре. По-сигурно е. Самият аз току-що...

– Ти...

– Да

– А самолетът ти?

– О, самолетът ми... самолетите сега...

– С чаша вода ли?

– Какво?

– Прахът.

– А, да. С чаша вода... или алкохол. Препоръчвам ти по-скоро алкохол. Преди единайсет часа. Най-добре веднага. Не бива да чакаш дълго. След това легни, все едно че ще спиш. И ще заспиш. Е, особен сън...

– Но защо? Защо сега?

– Защото... няма значение дали ни слушат... атомната война... всеобщата война ще избухне всеки момент.

И Париж ще бъде разрушен както повечето големи столици. Жълтият прах е единственото средство да се спасим от смъртта. Моментална или бъдеща... А ако не загинем веднага, Жак, помисли си за страданията, които... Аз... Извини ме. Чувствам вече известна умора. Ефектът на... Ще се срещнем от другата страна.

– От другата страна ли?

– От другата страна на времето?

– Джон, дозата...

– До скоро виждане... Жак – каза Джон. – От другата...

Чу се изщракване.

Времето.

Жак се опита да си представи съдбата, която му бе отредена. Жълтият прах на времето. Среща от другата страна. Джон пак ли беше пиян, или може би бе луд – просто луд? Но случаят бе твърде подходящ. Подходящ, за да свърши веднъж завинаги. Спасителен избор. Да умре. Беше сам, но му се искаше да се оправдае, да изкрещи бунта и болката си.

Сам.

В огледалото над мивката за стохиляден път разгледа физиономията си на несретник, на жалка буба, на отвратителен нещастник. Безволева, зинала уста, неравни зъби, мекушава брадичка, блуждаещ поглед. Натрапчивата мисъл за огледалото го измъчваше дори в кошмарите му. Това не съм аз, това не съм аз! Да избяга, да смени веднъж завинаги кожата си...

Понякога ми се повръща от човешкия род и глупостта му. Иска ми се да пукна. Защо не тази вечер?

Но откъде Джон Дикинджър може да знае, че войната... Вероятно жълтият прах. Две зрънца ме върнаха в миналото. Една голяма доза или средна, или господ знае каква може би ни изпраща в бъдещето. Да, сигурно това е обяснението. Джон е правил опити с „Даяна“ и е имал видения от бъдещето. Сега *той знае*.

Физическа превъзбуда, треска. Бас държа, Джон Дикинджър каза истината. Ще вляза в играта. Играта на времето и надеждата. Последните късове надежда... Изпи с чаша уиски цялото съдържание на епруветката. В устата му остана метален вкус. Имаше чувството, че е пил разтопено злато. Треска, възбуда. Ще умра и Земята ще умре!

Самота. Иска ми се... преди да потегля... би ми се искало... Твърде късно, приятелю! Изпъна се на леглото. Това е фарс. Ако телефонираш... линейки, болница. Все още можеш да се измъкнеш. О, има ли смисъл?

Има ли смисъл?

Как стигна дотук, Жак Мариан? Спомням си, имаше време, когато сякаш ми бе потръгнало. Бъдещето се очертаваше в розови краски. Спомням си...спом... какво ме засяга? Няма никакво значение. Буба. Крилат червей, отровна муха, пукни за назидание. Нищо не разбра. Метастаза... Когато бях на десет години. Комендант Сторм вика машинната зала, подготвена за едно поколение мръсници.

Таванът се спускаше полегато до метър и петдесет над пода. Тук-

там през пролуците между керемидите и дъските се процеждаше дневната светлина – разпръсната и приглушена. Това бяха звездите, към които се отправяше космическият кораб. Комендант Сторм вика... Песента е изпята. Самота. Никога вече пионка. Четирийсет години играч и изведнъж изгуби Положението си нещастник нещастен глупак играч! Това е просто аспирин, а не истински наркотик, ти ще... остра болка в гръбначния стълб лудо желание да легне на пода, но ти си на леглото глупак такъв легнал си на леглото да легна на земята където и да е да се опъна да легна залепям гръб о стената и облягам гръб на стената и облягам с всички сили раменете си докато кризата отmine и кошмарите кучетата със стъквени полупрозрачни тела, които вият около мен с ясно очертани вътрешности в пълно физиологично действие... или големите яйца увити в бинтове и когато развивам бинтовете те кървят в ръцете ми... връх Белин с кацналата отгоре овчарска колиба вървахме дълго под дъбовете буките и елите... Притискаше голите й гърди. Тя никога не слагаше горнището на пижамата, а къса нощница над панталона. Сега нощницата образуваше малка дантелена купчина на пода. Възбуждаща, знойна августовска нощ. Тя използваше хладната нежност на копринената пижама, за да събуди и раздразни желанието на Жак. Знаеш ли какво още сънувах? Влачех голямо като супник яйце, цялото увито в бинтове...

Изживяването при този наркотик няма нищо общо с халюцинацията. Нещо като раздвояване, но още по-силно. В началото дори трудно повярвах. А ти често ли вземаш? Не, не много често. Все пак се пазя. Но той действа и в съвсем малки количества. Дори когато си привикнал, действа, без да си взел и зрънце – благодарение на насищането, остатъчното действие или нещо подобно. В лаборатория ли се произвежда? Мисля, че се произвежда в Индия, под контрола на федералните служби. Не знам дали е традиционна рецепта, съвременно откритие или по малко и от двете. Сред приближените на президента е в постоянно обръщение. Пакетчета, епруветки, дози... А формулата? Знаеш ли формулата? Не съм химик. Но, естествено, бяха направени анализи. На пръв поглед в този жълт прах няма кой знае какво. Обикновен жълт прах на едри зрънца. И никой не разбира как може да има толкова дълбоко и вълнуващо действие. Още на никого не съм предложил да опита... Но би желал да опитам? О, скъпа, не знам. Не смеех дори да ти кажа. Страхувах се да не ме презреш. Страхувах се да не разваля нашето приятелство. Ти си млада и красива, Анима, и те очаква блестяща кариера. Аз съм приятел на президента. Това е и малко и много... Остави ме да продължа. Имах чувството – как да ти обясня, – че вече съм живял с теб и съм те

изгубил. Сега, благодарение на праха на времето, това вече не е чувство, а увереност. Когато ми разказваше, че на седем-осем години си мечтаела да яхнеш бяла птица и да я насочиш в небесния простор, спомням си, че аз се смеех, защото този сън го знаех открай време. Не, не мисли, че бълнувам... Не мисля, че бълнуваш, Жак. Мисля, че в момента ме учиш на безброй вълнуващи неща... и наистина съм развълнувана. Не си красавец, нито съвсем млад, но това не ме интересува. Ти просто си необикновен. Не мога да те презирам заради жълтия прах, нито заради каквото и да било друго. Освен това не спя с теб, защото си приятел на президента. Ти го знаеш. Обичам те. Може би малко се страхувам от теб, но не ми е неприятно. Между другото и на мен ми се струва, че съм те познавала още преди да те срещна. Може би сме се срещали... другаде? Говори ми за праха на времето. Халюциногенно средство ли е? Дори не и това. Може би е... нищо! Безвредна смес – освен минималните следи от познати алкалоиди. Съвсем нищо. Тогава? Ами, може би все пак греша. Не знам дали имам право да те насърчавам да го вземаш, скъпа Анима. Но защо? Животът ми се промени по начин, който все още не разбирам добре. Имам чувството, че преди опита съм бил просто един нещастник. И може би в същото време загубих последните си шансове за успех. Искам да кажа – в кариерата си. В началото бях сигурен, че извън *пътванията* съм със съвсем ясно съзнание, дори по-ясно отпреди. Сега вече в нищо не съм сигурен. Питам се дали не започвам да бъркам съня с действителността. Съня или тази друга страна на действителността, която открих благодарение на жълтия прах. Всъщност, ако наистина с благодарение на него... А какво ще стане, ако не той е причината? Понякога имам чувството, че съществува съвсем просто обяснение и че съм на крачка от отговора. Но не го намираш? Мисля, че в крайна сметка ще го открия. Какво точно става по време на твоите пътувания? Спомням си странни сцени, които никога не съм изживявал. Като друг живот или нещо подобно. Като че ли идват спомени от някаква друга Вселена. И понякога наистина ставам друг. Повечето сцени са от миналото на моето алтер его. Някои точно отпреди смъртта му. Защото то е мъртво. В тази Вселена три четвърти от човечеството са били унищожени от атомната война в края на XX век. Разбира се, това е само кошмар – всъщност своят род кошмар. В него откривам много неща, които желая или от които се страхувам несъзнателно. И винаги имам усещането, че всичко е съвсем реално. Но знам, че този свят, в който войната е унищожила човечеството, е просто психическа Проекция на моята предразположеност към самоубийство. Мислиш ли, че съм луд? Не. Напротив, все повече се

изкушавам да опитам този прах. Дори ако не всичко се обяснява с неговото действие. Да, ще ти дам една доза. Ще го опитаме заедно. Ти си не-обикновена жена. Голям късмет имах, че те срещнах. Мисля, че повечето жени, а също така и мъже, биха решили, че мястото ми е в ямата със змиите. А ти ме изслуша... Но ти си приятел на президента. Това все пак е някаква препоръка. Да, приятел на президента. Питам се за колко ли време. Когато разбере, че вземам наркотици... Но смяташ ли, че той също... Надявам се – не! Ако президентът на земната конфедерация започне да бърка съня си с... А има и нещо друго – все някой ден президентът ще разбере, че не съм на висотата на доверието, което ми е гласувал. Аз не съм човек на действието. Властта ме парализира.

В моя друг живот – който прахът на времето ми разкри – аз съм най-обикновен човек в един най-обикновен свят. Разбира се, имам проблеми, но те са мои и мога да се справя с тях. Мисля, че дълбоко в себе си предпочитам този живот. Но нямам избор. Всъщност това е без значение. Рано или късно ще напусна президентския дворец и... Уморен съм. Трябва да ми помогнеш, Анима. Ще ти помогна, Жак, защото съм в теб. Защото аз и ти сме едно цяло и нищо не може да ни раздели. Благодаря.

Жак бавно пристегна самозавързващия се колан на скъпия си халат в преливащи цветове и бавно се приближи до терминала пред прозореца, който гледаше към морето. Както винаги след вземане на една или повече дози хронин движенията му бяха доста забавени. Имаше чувството, че меко и топло тесто прилепя ръцете му към тялото, а краката – към пода. Но съзнанието му оставаше будно, твърде будно.

Синьо и златно повикване. Цветовете на президента.

– Жак?

– Джон?

– Как си?

– Добре. Доколкото е възможно. Но съм объркан. Дикинджър избухна в смях.

– Откакто те познавам, приятелю, все си объркан. Но веднага трябва да ми отговориш. Нали знаеш.

– Джон, честно казано, чудя се дали съм способен...

– Щом ти предлагам тази длъжност, значи смятам, че си напълно способен да се справиш.

Жак изтри с длан избилата по челото му гореща, нездрава пот. А

пък имаше климатична инсталация както във всички апартаменти на двореца. Господи, нима Джон не вижда, че е болен, отровен? Това, което става с мен, е направо ужасно. Аз съм нервноболен. Умирам от невроза. Тъпча се с хронин, за да притежавам насън жената, която не можах да срещна в живота, и за да си създавам друга съдба – жалка и грозна, – докато тук имам всичко или поне бих могъл да имам всичко, защото съм приятел на Джон Дикинджър. Аз съм нещастник и мръсник. А Джон ми предлага длъжността на държавен секретар по опазване на душевното здраве! Направо да... да полудееш!

– Не съм лекар – добави отчаяно.

– И Рюиз Даймо не беше лекар. Никога не е ставало въпрос такава длъжност да се поверява на лекар. Това е политически пост и ти много добре го знаеш.

– Не съм политик.

– Ти си мой приятел. За мен това е достатъчна политическа препоръка.

Недоволно спазъм изопна слабо лице на президента. Със светлия абуд, късо подстриганите коси и загорелия тен Джон Дикинджър приличаше на суами без възраст. Йога на власт – помисли си Жак. В този човек се усещаше нещо неумолимо. Много е силен. Как може да сме приятели... та аз съм толкова слаб? Защо мой приятел? Защо аз? Кой съм аз?

Но погледът на президента бе все тъй бляскав и топъл. Устните му не бяха променили приятелския си израз.

Жак сведе глава.

– Разстроен съм, Джон. Признавам си. Предложението ти едновременно ме ласкае и плаши. Можеш ли да ми дадеш още един час за размисъл? Само един час. Обещавам ти...

Чертите на президента омекнаха. Дебелите, чувствени устни, които контрастираха силно с тънкия строг профил, се разтегнаха в почти детска усмивка. Сините му очи искряха от приятелско чувство.

– Добре, Жак. Напълно разбирам, че за теб е трудно да се решиш. Тези скрупули ти правят чест. Но не трябва да прекаляваш, защото това ще те унищожи психически. Знаеш, че ти имам пълно доверие. И винаги ще ти имам. Обади ми се тогава след час.

Край на връзката.

Жак се хвърли на леглото, стискайки пакетчето хронин във влажните си длани. Последното пакетче. Тези скрупули ти правят чест! Ако знаеше Джон какъв съм... Придърпа подвижната табла на барчето,

разположено до леглото му. Избра си питие от Средна Европа – най-силното, което имаше подръка. Изсипа пакетчето в пълната до средата чаша. Шест дози наведнъж. Вече не ставаше въпрос да прекара една нощ със своята Анима – това бе билет за нова съдба. Само за отиване. Ако, разбира се, онова, което говореха за наркотика, бе вярно. Тези, които вземаха повече от четири дози, не се връщаха, за да разкажат какво са открили от другата страна на времето.

Няма значение.

Изпи течността, в която жълтият прах се бе разтворил.

Комендант Сторм вика машинната зала!

Жак, приятелю, трябва да се измъкнеш!

Игра на времето и надеждата.

Ако повикаш... линейка, болница... Все още имаш шанс.

Как стигна дотук, Жак Мариан?

Бе обгърнал голите й гърди. Обичам те.

Силна болка в гръбначния стълб. Неудържимо желание да легне на земята. Но ти си в леглото, глупак.

Телефонът извъня.

– Добре съм – каза Жак. – Доколкото е възможно. Но съм объркан.

Дикинджър избухна в смях.

– Живеем във време на всеобщо объркване.

– Странно нещо е времето.

– Животът също.

– Като стана дума за времето... Опитах жълтия прах!

– А?

– Да. И ти повтарям, че съм страшно объркан.

– Разбирам. Или поне ще бъдеш.

Дикинджър плесна с длан по маса, стена или някаква друга гладка повърхност пред него, там, откъдето се обаждаше – вероятно някоя кабина в Роаси. Сладникова мелодия посърцваше край него. Но силният

му и ясен глас лесно заглушаваше околните шумове.

– Надявам се, че ще успеем да се видим следващата седмица, за да поговорим за твоя опит. Не, аз... Трябва да... Надявам се, че не ни подслушват.

– Джон?

Жак отстъпи до надуваемия фотьойл и се отпусна в него, като притискаше слуховия апарат и слушалката по лицето си.

– Джон?

– Трябва да приключим веднага. Толкова по-зле, ако подслушват линията.

– Какво става всъщност?

– Колко пъти опита от праха?

– Веднъж.

– Колко зрънца?

– Шест. Половината от средната доза.

– Да... Жак?

– Джон?

– Часът е двамайсест и два и трийсет. Мисля, че вече мога да говоря.

– Слушам те.

– Жак, имаш ли ми доверие?

– Да, Джон.

– Пълно доверие?

– Да!

– Тогава ще изсипеш всичкия жълт прах, който ти остава, в чаша уиски и ще го изпиеш, без да губиш и минута!

КРАЙ

© 1975 Мишел Жори
© 1990 Георги Ангелов, превод от френски

Michel Jeury
La fête du changement, 1975

Сканиране, разпознаване и редакция: Xesiona, 2008
Последна редакция: NomaD, 2008

Издание:

Мишел Жори. Жълтият прах на времето. Разкази
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1990

Преводач: Георги Ангелов
Рецензент: Ася Къдрева
Редактор: Светлана Иларионова
Библиотечно оформление: Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев
Рисушка на корицата: Текла Алексиева
Художествен редактор: Иван Кенаров
Технически редактор: Пламен Антонов
Коректори: Янка Енчева, Паунка Камбурова

Френска, I издание
Дадена за набор на 4.II.1990 г.
Подписана за печат на 30.VI.1990 г.
Излязла от печат: месец юли 1990 г.
Изд. № 2309. Формат 70×100/32
Печ. коли 19,50. Изд. коли 12,62. УИК 14,11
ЕКП 95366 5637-248-90
Държавна печатница „Георги Димитров“, София

Michel Jeury. La fête du changement, 1975

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9490>]